

MĀORI

Ngā kōrero mō te whakamātautau whēkau

timetobowelscreen.nz

Health New Zealand
Te Whatu Ora

Te Kāwanatanga
o Aotearoa
New Zealand Government

National
Bowel
Screening
Programme

Kei roto i tēnei puka he pārongo mō te mate pukupuku ki ngā whēkau me ngā whakamātautau whēkau hai āwhina i a koe kia uru rānei ki te kaupapa utukore mō te Whakamātautau Whēkau o te Motu.

Whakamātautau Whēkau

- He utukore.
- He tere, he māmā hoki te whakamātau kia mahi ki te kāinga.
- Ka tukua he kete whakamātau ki a koe i ia rua tau.
- Mā te hunga 60 ki te 74 tau te pakeke.

Kei taumata kē atu ngā tatauranga mō te mate pukupuku ki ngā whēkau i Aotearoa nei, tērā i te toenga o te ao whānui.

I te nuinga o te wā, kāore noa iho ngā tohumate o te mate pukupuku ki ngā whēkau. Mā te whakamātautau whēkau te mate pukupuku ki ngā whēkau e kimi tōmua, e momoho

ai te rongoātia ōna. Ka kitea te toto moroiti ki roto i ō roke hei tohu ohiti tōmua pea o te mate.

I roto i ngā raraunga o tā mātou kaupapa e 7 o te 10 o ngā momo mate pukupuku ka kimihia mā te whakamātautau whēkau. Kāore noa iho te toto e puta i te mate pukupuku ki ngā whēkau i ia wā, nō reira i ētahi wā kāore e tautuhia te mate pukupuku. Ka taea hoki e te mate pukupuku ki ngā whēkau te tupu mai i te wā whakamutunga i whakamātauria ai, tae atu ki te wā ka whakamātauria anō. Nō reira, he hirahira ake kia mahi i te whakamātautau whēkau i ia rua tau, kia kōrero tōtika atu hoki ki tō tākuta mēnā he tohumate ōu o te mate pukupuku ki ngā whēkau.

Koinei ētahi o ngā tohumate o te mate pukupuku ki ngā whēkau he nui te kitea ōna:

- he panonitanga i ō haerenga ki te mahi roke i ngā wiki e hia kē nei.
- he toto ki roto i ō roke.

Ahakoia i te nuinga o te wā nā tētahi take rerekē ēnei tohumate i puta ai, he hirahira tonu kia whakamātauria koe e tō tākuta.

Te pēheatanga o te whakamātautau

Mā tēnei whakamātau ngāwari nei tō oranga e rauora!

Ka tukua he kete whakamātautau whēkau ki tō kāinga. Kia wawe te mahi i te whakamātau. Ki te kore koe e mahi i te whakamātau i roto i te ono marama ka mōnehu, ā, me whai whakamātau hou anō.

He māmā noa iho te whakamātautau whēkau hei mahinga.

- Tikina he roke tīpako mā te rārā kua tukua. Raua te rārā ki te ngongo, ka whakahoki ai mā te kōpaki whakahoki kua utua kētia.
- Kei roto i tō kete ngā tohutohu e mahia ai te whakamātau.
- Kia kaha ki te tuku i tō tīpako i te rā i mahia ia, hei te rā whai muri ake rānei.

Ō hua

Ka riro i a koe ō hua i roto i te toru wiki mai i te wā i whakahokia ai tō whakamātau.

Ka riro pānui mō ō hua, ka tonoa rānei koe e tō tākuta, e tētahi nēhi rānei.

Ki te kore e riro ō hua i roto i te toru wiki, ā tēnā, waea mai ki te nama **0800 924 432**, īmēra rānei ki **info@bowelscreening.health.nz**

Te korenga o ētahi tohu i tautuhia

Mēnā e kitea ana tō kore e pāngia e te mate, kāore noa iho ō mahi hei mahinga māu mō tēnei wā. Me mahi anō koe i te whakamātau kia tukua ki a koe hei ngā tau e rua ka whai ake.

Me kōrero tōtika atu ki tō tākuta mēnā he tohumate ōu pērā i te panonitanga i ō haerenga ki te mahi roke i ngā wiki e hia kē nei, he toto rānei ki roto i ō roke. Kauga e waiho noa mā te whakamātautau ka whai ake.

Te tautuhia o ētahi tohu

Mēnā he tohu i tautuhia, me mātai anō koe. I te nuinga o te wā he whakamātau kiri kōpiro te momo o te whakamātautau.

Ehara pea i te mea nā te tautuhia o ētahi tohu kua pāngia rawatia koe e te mate pukupuku ki ngā whēkau.

Ka kimihia he kōrero anō mō ngā tohu i tautuhia ki **timetobowelscreen.nz**

Kāore noa iho te whakamātautau whēkau i te tika mō te katoa

Mēnā e hāngai ana ki a koe tētahi o ēnei e whai ake nei me kōrero ki tō tākuta, waea mai rānei ki te nama utukore **0800 924 432**. Kāore noa iho pea te whakamātautau whēkau i te tika māu.

- Kei ahau tētahi o ngā tohumate o te mate pukupuku ki ngā whēkau - me haere tōtika atu ki tō tākuta.
- I mahi ahau i te whakamātau kiri kōpiro i roto i te rima tau ki muri. Tēnā, waea mai kia pōhiritia anō koe ā tōna wā.
- E mātaitia ana ahau e tētahi hōtaka mātai pā pūtau, mate pukupuku ki ngā whēkau rānei.
- I mau kē ahau i te mate pukupuku ki ngā whēkau i mua, e rongoātia ana ahau i te mate pukupuku ki ngā whēkau.

- Kua unuhia kētia taku kōpiro nui.
- Kei ahau te mate kōmaoa ki ngā whēkau, te mate 'Crohn's' rānei.

He aha te mate pukupuku ki ngā whēkau?

- E huaina ana te mate pukupuku ki ngā whēkau ko te mate pukupuku ki ngā kōpiro anō hoki.
- He wāhanga tō whēkau nō te pūnaha nakunaku kai. He mea hanga ki te kōpiro iti, te kōpiro nui me te tou.
- Ka timata te mate pukupuku ki ngā whēkau i te wā ka tupu poka noa ngā pūtau i ngā whēkau.
- Ka huri ngā pūtau hei pā pūtau, nāwai rā ka huri ngā pā pūtau hei mate pukupuku i ngā tau e heke mai nei.
- Ka roa pea te wā kia tupu, kia horapa hoki te mate pukupuku ki ngā wāhanga kē atu o te tinana.
- Mā te rite tonu o te whakamātautau whēkau mō te hunga kāore noa iho i te rongo i ngā tohumate whēkau te mate pukupuku ki ngā whēkau e kimi, e rongoā tōmua anō hoki.

Mō ētahi kōrero anō

- Haere ki te whārangi **timetobowelscreen.nz**
- Waea mai ki te nama utukore **0800 924 432**, Mane ki te Paraire 8am-6pm
- Īmēra **info@bowelscreening.health.nz**

Mō ētahi atu kōrero mō ngā pūtea tūmatanui i ngā ratonga hauora, haere ki te whārangi ipurangi o Te Whatu Ora, waea mai rānei ki te nama **0800 924 432**.

Ko ngā reo kē atu me ngā hōputu

E wātea ana hoki tēnei puka i roto i ngā hōputu rerekē me ēnei reo e whai ake nei:

Te Reo Māori, Kuki Airani, Hāmoa, Whīti, Rotuma, Kiripāti, Tonga, Tuvalu, Niue, Tokerau, Haina, Kōria, Hindi, Punjab, Tagalog, Ārapi me Pēma.

Matawaitia te waehera QR, me haere rānei ki **[timetobowelscreen.nz](https://www.timetobowelscreen.nz)**

